

Timo Furuholm vas

Toimenpidealoite pyörämatkailun edistämisestä

Eduskunnalle

Pyörämatkailu on kasvava matkailualan trendi, joka tarjoaa merkittäviä taloudellisia, ympäristöllisiä ja terveydellisiä hyötyjä. Euroopassa pyörämatkailun taloudelliseksi vaikutukseksi on arvioitu yli 44 miljardia euroa vuodessa. Suomessa pyörämatkailu on erityisen potentiaalinen matkailun muoto, sillä maamme monipuolinen luonto, hyvin kehittynyt infrastruktuuri ja turvalliset olosuhteet tarjoavat erinomaiset puitteet monipuoliseen pyörämatkailuun.

Vuosina 2020—2024 kootusta datasta voi nähdä, että pyörämatkailu tuo merkittäviä taloudellisia hyötyjä useissa maissa, joissa siihen on panostettu strategisesti ja pitkäjänteisesti. Alankomaissa pyörämatkailu tuottaa vuosittain noin 2,26 miljardia euroa ja työllistää 13 000 ihmistä, Saksassa se puolestaan tuottaa noin 23 miljardia euroa. Ranskassa pyörämatkailu tuottaa noin 8,2 miljardia euroa suoria taloudellisia hyötyjä (kasvua 46 prosenttia kymmenessä vuodessa) ja työllistää 80 000 ihmistä. Tanskassa on laskettu, että jos pyöräiltyjen kilometrien määrä kasvaa 10 prosenttia, saavutetaan vuosittain 150 miljoonan euron sosioekonominen hyöty.

Suomi on EU:n pyöräilysitoumuksessa (European Declaration on Cycling) ja Paneurooppalaisessa pyöräilyn edistämisen suunnitelmassa (The Pan-European Master Plan) sitoutunut edistämään pyöräilyä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Pyörämatkailun kehitystä tukemalla voidaan edistää YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelman 2030 tavoitteita 3: Terveellinen elämä ja hyvinvointi; 8: Kestävä talouskasvu ja säälliset työpaikat; 10: Eriarvoisuuden vähentäminen; 11: Kestävät kaupungit ja yhdyskunnat; 12: Kestävät kulutus- ja tuotantotavat ja 13: Ilmastotoimet.

Pyörämatkailun edistäminen on ilmasto-, terveys-, kansantalous- ja aluepoliittinen kysymys. Pyörämatkailu on kestävä matkailua, joka vähentää liikenteen päästöjä, parantaa kansanterveyttä, tukee paikallista elinkeinoelämää ja luo uusia kestäviä liiketoimintamahdollisuuksia. Lisäksi liikkumisen lisääminen on keino parantaa hyvinvointia ja pienentää yhteiskunnalle koituvia kuluja. Suomen hallitusohjelmaan 2023 on kirjattu Suomi liikkeelle -ohjelma, jonka tavoitteena on kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä, ja pyöräily on suomalaisille yleisin liikunnan muoto.

Suomen matkailustrategia 2022—2028 korostaa matkailun kestävä kehitystä ja kestävä kasvua. Matkailuyrityksiä, alueita ja matkailijoita tulee strategian mukaan ohjata kohti vastuullisia valintoja. Lisäksi Kansallinen luonnon virkistyskäytön strategia tunnistaa luonnonympäristössä tapahtuvan pyöräilyn yhtenä monista luonnon virkistyskäytön muodoista, ja luonto- ja virkistysalueiden saavutettavuutta tulisi parantaa kestäville liikkumismuodoilla (julkisen liikenne, kävely, pyöräily) yhteistyönä eri toimijoiden kesken. Pyörämatkailukeskus Bikeland, Pyöräliitto ry:n

Toimenpidealoite TPA 23/2025 vp

ja Pyöräilykuntien verkosto ry:n yhteinen pyörämatkailun kehitysorganisaatio, on perustettu vuonna 2020 koordinoimaan ja yhtenäistämään pyörämatkailun kehitystä.

Investoinnit pyöräilymatkailuun ovat investointeja tulevaisuuteen, ja ne hyödyttävät sekä matkailijoita että paikallisia yhteisöjä. Pyörämatkailun edistäminen on ilmasto-, terveys- ja kansantalouskysymysten lisäksi aluepoliittinen kysymys: kilometrimääräisesti valtaosa retkipyöräreiteistä sijaitsee maaseudulla ja saaristossa, ja näin ollen elävöitämme myös maaseutua pyörämatkailua kehittämällä.

Pyörämatkailun piilevä potentiaali vaatii toteutuakseen strategista politiikkaa ja järjestelmällistä panostamista pyöräreittien kunnossapitoon, kehittämiseen ja maisemointiin, palveluihin, tutkimukseen sekä markkinointiin. Tästä huolimatta pyörämatkailijat polkevat Suomessa tällä hetkellä vastatulessa, sillä kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman rahoitusta on pienennetty tuntuvasti edellisestä hallituskaudesta 2019—2023, mikä heikentää strategista lähestymistapaa pyöräilyyn. Pyörämatkailun suunnitelmalliseksi kehittämiseksi se kannattaakin ottaa osaksi valtiollista strategiaa tai toimenpideohjelmaa.

Ehdotan seuraavia toimenpiteitä lisättäväksi sopivaan ohjelmaan:

Pyöräilyreittien kehittäminen ja ylläpito

Investoidaan pyöräilyreittien kehittämiseen ja ylläpitoon erityisesti maaseutualueilla, saaristossa ja luonnossa. Panostetaan EuroVelo-reitteihin, joita Suomessa on 5 500 kilometriä ja joista Suomi maksaa euron kilometriltä. Kehitetään liityntäpysäköintiä ja matkaketjuja pyörämatkailun ja julkisen liikenteen yhdistämisen sujuvoittamiseksi. Parannetaan reittien opastusta ja turvallisuutta erityisesti selkeiden opasteiden ja levähdyspaikkojen osalta.

Pyöräilymatkailun markkinointi

Pyörämatkailukeskuksen ylläpitämä Bikeland.fi-sivusto tulee linkittää Visit Finlandin alaisuuteen. Näin varmistetaan jatkuvuus sekä paikallinen, kansallinen ja kansainvälinen markkinointinäkyvyys, joka korostaa Suomen pyörämatkailun vetovoimatekijöitä. Tehdään yhteistyötä matkailuyritysten kanssa pyörämatkailun edistämiseksi ja palveluiden kehittämiseksi.

Pyöräily-ystävällisten palveluiden tukeminen

Suomessa on jo yli 600 Welcome Cyclist -merkin saanutta yritystä. Kannustetaan lisää yrityksiä tarjoamaan pyöräily-ystävällisiä palveluita, kuten pyöränvuokrausta, korjauspalveluita, ravitsemuspalveluita ja pyöräilijöille suunnattuja majoitusvaihtoehtoja. Hyödynnetään älykkäitä pyöräilyreittejä, digitaalisia opasteita ja pyöräilyyn liittyviä mobiilisovelluksia ja integroidaan pyöräily osaksi kuntien liikunta- ja matkailupalveluita sekä Luontoon-palveluita.

Tutkimus ja seuranta

Toimenpidealoite TPA 23/2025 vp

Rahoitetaan tutkimusta pyörämatkailun taloudellisista ja ympäristöllisistä vaikutuksista. Seurataan pyörämatkailun kehitystä ja vaikutuksia säännöllisesti, jotta toimenpiteiden tehokkuutta voidaan arvioida ja tarvittaessa mukauttaa.

Rahoitus

Lisätään kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman rahoitusta. Varmistetaan pyörämatkailukeskus Bikelandin rahoitus.

Yhteistyö

Osallistetaan kuntia ja paikallisia yhteisöjä pyörämatkailun kehittämiseen ja varmistetaan, että pyörämatkailu hyödyttää paikallisia asukkaita ja elinkeinoelämää.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin pyörämatkailun edistämiseksi aloitteessa ehdotetuilla tavoilla.

Helsingissä 27.3.2025

Timo Furuholm vas